

Podborský, Vladimír

Úmrtí Františka Vildomce

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1977-1978, vol. 26-27, iss. E22-23, pp. [269]-270

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109278>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MISCELLANEA ARCHAEOLOGICA

Úmrtí Františka Vildomce

3. listopadu 1975 zemřel ve věku nedožitých 98 let významný moravský archeolog, ředitel školy v. v. František Vildomec, čestný člen Moravského archeologického klubu a Musejního spolku v Brně, nositel vyznamenání „Za vynikající práci“ a četných dalších diplomů a uznání.

František Vildomec se narodil 6. února 1878 ve Svatoslavi u Tišnova. Za studií na brněnském Učitelském ústavu, kde byli jeho učitelé mimo jiných také Leoš Janáček a archeolog Josef Hladík, se začal zajímat o vlastivědnou a kulturně-osvětovou práci. Profesor Josef Hladík v něm vzbudil zájem o archeologii, již potom zůstal po celý život věrný a pro níž mu bylo dáno tolik vykonat. Na svém prvním učitelském působišti v Hostimi na Znojemsku a záhy poté v Boskovštejně, kde natrvalo zakotvil, začal se archeologii zabývat prakticky. Pracoval nejprve pod vedením věhlasného již tehdy Jaroslava Pallardiho, později samostatně. Sondoval na nespočetné řadě sídlišť, hradišť a pohřebišť Znojemska, Moravskobudějovicka a Třebíčska, věnoval se záchraně ohrožených památek, systematicky pořizoval soupisy pravěkých nalezišť, pomáhal při budování vlastivědných muzeí. Virtuózně zvládl techniku restaurace pravěké keramiky. Při tom však nikdy nezůstal uzavřen do ulity své vědecké disciplíny; byl stejně dobrým muzikantem, sportovcem, knihovníkem a sociálně myslícím členem naší

Obr. 1. František Vildomec (1878—1975)

společnosti. Pro svůj otevřený ateismus a pokrokářské myšlenky se dávno dostal do konfliktů s vládnoucí buržoazií jak Rakousko-Uherského mocnářství, tak i předmnichovské republiky.

Největší Vildomcovou láskou se stala kultura s moravskou malovanou keramikou. Jí se zabýval po celý svůj dlouhý život. Prováděl terénní výzkumy (Střelice, Boskovštejn, Ctidružice, Hluboké Mašůvky atd.), po večerech a o svátcích spolu se členy své rodiny vykopané materiály třídil, čistil a rekonstruoval. Soustředil tak ve svém domě v Boskovštejně znamenitou a unikátní sbírku moravské malované keramiky, která byla po celá desetiletí zdrojem poučení univerzitních profesorů z různých částí Evropy, studentů z mnoha koutů naší země i školní mládeže z okolních osad. Tuto sbírku znali přední badatelé ze SSSR, Polska, Maďarska, Rakouska, Jugoslávie, Německa, Anglie atd. Na podzim roku 1974 ji také navštívili členové mezinárodního symposia o neolitu střední Evropy, pořádaného katedrou prehistorie FF UJEP. Shodou okolností to byla poslední příležitost, při níž se větší skupina odborníků ze zahraničí mohla s nestorem výzkumu moravské neolitu setkat. Byli jsme tehdy všichni přesvědčeni, že František Vildomec se při svém životním elánu dožije alespoň sta let.

I když hlavní těžiště zesnulého spočívalo v praktické archeologii nelze nevpomenout i jeho četné literární příspěvky, které jsou nampože dodnes v evropské literatuře hojně používány. František Vildomec zpracoval zejména podrobnou periodizaci moravské malované keramiky (OP 7—8, 1928—1929, 1—43; OP 12, 1940, 100—116), několikrát pojednal o nálezech neolitických plastik (CVMSO 36, 1925, 1—5; Sudeta 8, 1932, 37—40; IPEK 11, 1936—1937, 32—36; Z dávných věků II, 1950, 6—26) a publikoval řadu dalších důležitých zpráv, soupisů a sdělení (srov. CMMB LII, 1967, 355). Poctěn řadou českých titulů a vyznamenání a oblíben mladšími generacemi vlastivědných a archeologických pracovníků dožíval poslední léta svého plodného života v klidu boskovštejnského sídla, po boku své celoživotní spolupracovnice — ženy Eugenie, často vyhledávan svými mladšími kolegy a ve stálém zájmu o naši archeologii.

Vladimír Podborský

Франтишек Вильдомец умер. В ноябре 1975 г. скончался в преклонном возрасте почти 98 лет выдающийся моравский археолог, сотрудник и продолжатель Ярослава Паллиарди, директор школы на пенсии Франтишек Вильдомец. всю свою жизнь он занимался главным образом исследованием культуры с моравской расписной керамикой и в своем особняке в Босковштейне (район Зноймо) он сосредоточил знаменитую коллекцию инвентаря упомянутой культуры. Коллекция Вильдомеца в Босковштейне была известна также и выдающимся ученым из СССР, Польши, Венгрии, Австрии, Югославии, Германии и Англии. Покойный археолог сделал подробную периодизацию моравской расписной керамики (OP 7—8, 1928—1929, 1—43, OP 12, 1940, 100—116) и написал несколько статей об уникальных находках неолитической пластики (CVMSO 36, 1925, 1—5; Sudeta 8, 1950, 6—26). Будучи удостоен многочисленными почетными званиями и государственным орденом „За вышжайші праці“, он доживал последние годы своей плодотворной жизни в Босковштейне, постоянно интересуясь археологией и пользуясь большой популярностью среди работников краеведения и археологии. Работники кафедры археологии философского факультета Университета им. Яна Евангелиста Пуркyně в Брно и Южноморавского музея в г. Зноймо при своих исследованиях в местонахождении с моравской расписной керамикой в Тешетницах—Кийовицах (район Зноймо) ссылаются на новаторские методы исследовательских работ Франтишека Вильдомеца.

Перевел Алеш Бранднер

FRANTISEK VILDOMEK GESTORBEN. Am 3. November 1975 verstarb im Alter von nicht ganz 98 Jahren der mährische Archäologe, Mitarbeiter und Nachfolger Jaroslav Palliardi, Schuldirektor i. R. František Vildomec. Er befaßte sich während seines ganzen langen Lebens namentlich mit der Erforschung der Kultur mit mährischer bemalter Keramik und trug in seiner Villa in Boskovštejn, Bez. Znojmo, eine ausgezeichnete Sammlung des Inventars dieser Kultur zusammen. Seine Sammlung in Boskovštejn kannten auch die europäischen Spitzenforscher aus der UdSSR, Polen, Ungarn, Österreich, Jugoslawien, Deutschland und England. Literarisch bearbeitete der Verstorbene insbesondere eine eingehende Periodisierung der mährischen bemalten Keramik (OP 7—8, 1928—1929, 1—43; OP 12, 1940, 100—116) und behandelte einigemal Unikatifunde neolithischer Plastiken (CVMSO 36, 1925, 1—5; Sudeta 8, 1932, 37—40; IPEK 11, 1936—1937, 32—36; Z dávných věků 2, 1950, 6—26). Durch zahlreiche Ehrentitel und die staatliche Auszeichnung „Für hervorragende Arbeit“ geehrt und von den jüngeren Generationen der heimatkundlichen und archäologischen Mitarbeiter liebevoll umhert, erlebte er seine letzten fruchtbaren Lebensjahre in Boskovštejn bei ständigem Interesse an der Archäologie. An die bahnbrechenden Arbeiten František Vildomec' knüpfte mit seiner Ausgrabung der Siedlung mit mährischer bemalter Keramik in Těšetice-Kyjovice bei Znojmo auch der Katheder für Urgeschichte der philosophischen Fakultät der J.-E.-Purkyně-Universität in Brno an, desgleichen das Südmährische Museum in Znojmo.

Übersetzt von Dr. Alfons Hubala